

1

Przyczyny kamicy nerkowej i moczowodowej

Podkreślone słowa znajdują się w słowniczku.

Co to jest kamień?

Kamień jest stwardniałą, zbitą masą, która może tworzyć się w pęcherzyku żółciowym, pęcherzu moczowym lub nerkach. Kamienie takie różnią się przyczyną powstania oraz sposobem leczenia.

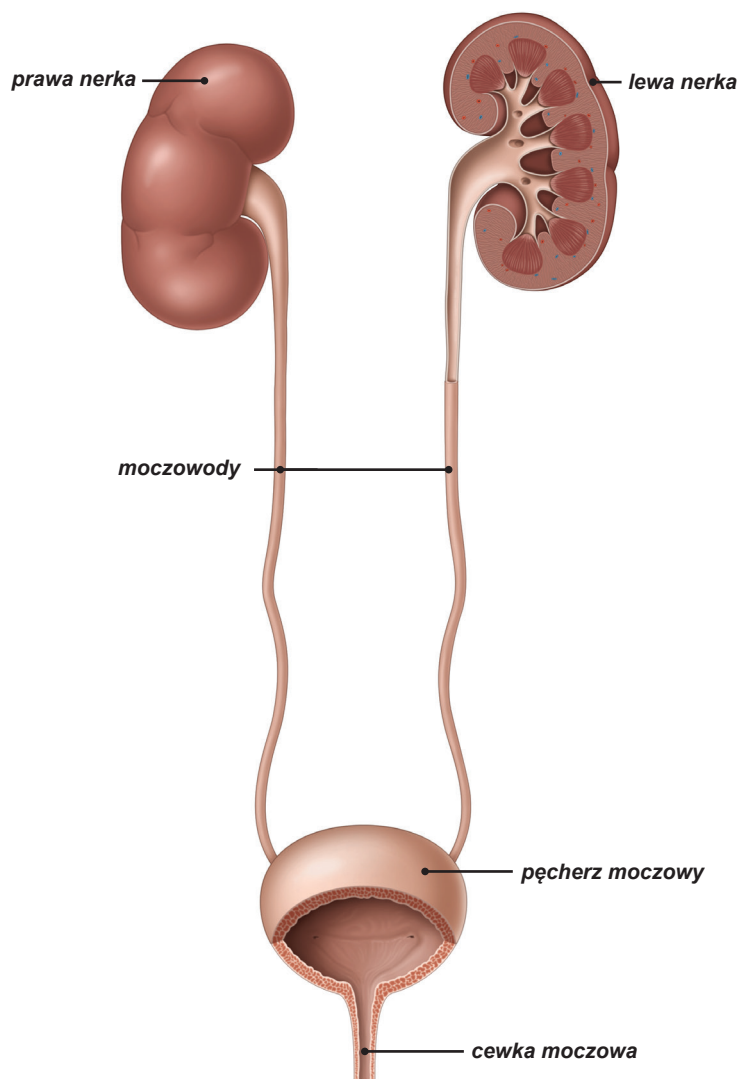
Niniejsza ulotka omawia kamienie nerkowe i moczowodowe. Mogą one rozwijać się w nerce i tam pozostawać lub przemieszczać się dalej do moczowodu (**ryc. 1**).

Kamienie nerkowe powstają, gdy zawarte w moczu minerały lub sole kwasów ulegają krystalizacji. Większość kamieni jest wydalana z organizmu podczas oddawania moczu. Czasem jednak mogą one utknąć w moczowodzie, zablokować normalny przepływ moczu i spowodować wystąpienie objawów chorobowych. Ponadto niektóre kamienie mogą

być zbyt duże, aby mogły być samoistnie wydalone z nerki. W obu przypadkach może być konieczne leczenie usuwające kamienie.

Informacje na temat kamieni nerkowych i moczowodowych

- Kamienie są powszechne – u około 1 osoby na 10 w pewnym momencie utworzy się kamień.
- Ryzyko powstania kamienia u przeciętnej osoby w ciągu jej całego życia wynosi od 5 do 10%.
- Kamienie występują częściej u mężczyzn niż u kobiet (w proporcji 3:1). Różnica ta staje się obecnie coraz mniejsza, być może ze względu na zmiany w stylu życia i sposobie odżywiania się.
- Kamienie tworzą się najczęściej między 30. a 50. rokiem życia człowieka.
- U pacjentów z kamicą kamienie często pojawiają się więcej niż jeden raz w życiu.

ryc. 1. Układ moczowy.

Jakie są przyczyny powstawania kamieni nerkowych?

U każdego z nas w ciągu życia może utworzyć się kamień nerkowy. Może on powstać, gdy w organizmie zachwiana jest równowaga w produkcji moczu, co może być związane z ilością spożywanych płynów i z obecnością w moczu substancji sprzyjających tworzeniu się kamieni.

Istnieją również inne przyczyny odpowiadające za powstawanie kamieni.

Niektóre osoby mają większe predyspozycje do zachorowania na kamicę. W grupie zwiększonego ryzyka są osoby, u których:

- w rodzinie występowały tego typu choroby
- wytworzył się kamień składający się z brucyту (uwodnionego wodorofosforanu wapnia), kwasu moczowego lub moczanów
- stwierdzono kamienie powstałe na skutek infekcji w drogach moczowych
- rozpoznano wadę genetyczną, która objawia się podatnością do tworzenia się kamieni
- moczowody są zwężone
- powstała przeszkoda w miejscu połączenia moczowodu z nerką.

Ryzyko kamicy mogą także zwiększać niektóre schorzenia urologiczne, na przykład:

- gąbczastość rdzenia nerki (wada wrodzona)
- uchylek kielicha nerkowego
- odpływ pęcherzowo-moczowodowy (nieprawidłowe cofanie się moczu do moczowodów lub nerek)
- nerka podkowiasta (wada wrodzona)
- obrzęk w jednym z moczowodów, nazywany torbielą ujścia moczowodu (ureterocele)
- nefrokalcynoza, potocznie zwana wapnicą nerek (zbyt duża ilość wapnia w nerkach).

Z kamicą mogą wiązać się również inne stany chorobowe, między innymi:

- nadczynność przytarczyc (nadmierna produkcja parathormonu przez przytarczycę)
- choroby układu pokarmowego (zespolenie omijające jelitowe, resekcja jelita, choroba Crohna, zespoły upośledzonego wchłaniania, schorzenia związane z nieprawidłowym odprowadzaniem moczu)
- sarkoidoza (choroba zapalna charakteryzująca się powstawaniem małych grudek złożonych z komórek, w różnych narządach organizmu).

Kamienie mogą również tworzyć się na skutek przyjmowania niektórych leków. **Nie należy przerywać zażywania przepisanych leków, o ile nie zaleci tego lekarz.**

Terminy, których może używać Twój lekarz:

- złoży → kamienie
- złoży nerkowe → kamienie w nerce
- złoży moczowodowe → kamienie w moczowodzie
- kamica moczowa → występowanie kamieni w układzie moczowym

Informacje tu zawarte zostały po raz ostatni uaktualnione w czerwcu 2012 roku.

Ta ulotka zawiera ogólne informacje na temat kamicy nerkowej i moczowodowej. Z ewentualnymi pytaniami dotyczącymi własnego przypadku należy zwrócić się do swojego lekarza lub innego pracownika służby zdrowia.

Niniejsze informacje zostały opracowane przez Europejskie Towarzystwo Urologiczne (*European Association of Urology, EAU*) we współpracy z działającą w ramach EAU Sekcją Kamicy Moczowej (*European Association of Urology Section of Urolithiasis, EULIS*), Sekcją Kamicy Moczowej Adeptów Urologii EAU (*Urolithiasis Section of the European Association of Urology Young Academic Urologists Group*) oraz Europejskim Towarzystwem Pielęgniarek Urologicznych (*European Association of Urology Nurses, EAUN*).

Treść tej ulotki jest zgodna z wytycznymi EAU.

Twórcy:

dr Thorsten Bach	Hamburg, Niemcy
dr Murat Binbay	Stambuł, Turcja
Nicola Dickens	Londyn, Wielka Brytania
Bente Thoft Jensen	Århus, Dania
prof. dr Thomas Knoll	Sindelfingen, Niemcy
André Mendes	Castelo Branco, Portugalia
dr Francesco Sanguedolce	Barcelona, Hiszpania
dr Christian Türk	Wiedeń, Austria

we współpracy z PTU:

Polska wersja opracowana przez dr. Romana Sosnowskiego oraz Studentów CMUJ.